

Suvestinė redakcija nuo 2020-07-18

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [48-2365](#), i. k. 112203NISAK00001-70

Nauja redakcija nuo 2013-12-01:

Nr. [1-227](#), 2013-11-28, Žin. 2013, Nr. 123-6267 (2013-11-30), i. k. 113203NISAK0001-227

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO,
TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2012 m. balandžio 18 d. Nr. 1-70

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) 6 straipsnio 6 punktu,

t v i r t i n u Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisykles (pridedama).

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2013 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-227
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2020 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. 1-207
redakcija)

ENERGIJOS IŠTEKLIŲ REZERVINIŲ ATSARGŲ SUDARYMO, TVARKYMO, KAUPIMO IR NAUDOJIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja energetikos įmonių, gaminančių parduoti skirtą šilumos ir elektros energiją arba tik šilumos energiją, kurių šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginių maksimali per paskutinius 3 metus panaudota bendra arba, jei leidžia techninės galimybės, tik šilumos įrenginių galia yra didesnė kaip 5 MW ir (ar) kurioms priklauso katilinės, kurių šilumos energijos gamybos bendra galia vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje yra didesnė kaip 5 MW, energijos išteklių rezervinių atsargų (toliau – rezervinės atsargos) sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo tvarką.

2. Taisyklės netaikomos energetikos įmonėms, kuriose elektros energija gaminama naudojant išteklių rūšis, kurių dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti: saulės energija, vėjo energija, hidroenergija, geoterminė energija ar energijai gaminti tinkamos pramoninės ir (ar) komunalinės atliekos, kai atliekas deginančios jėgainės technologija neleidžia atskirai deginti kitos rūšies kurą. Energetikos įmonės, šilumos gamybai naudojančios energijos išteklių rūšis, kurių dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti: geoterminė energija ar energijai gaminti tinkamos pramoninės ir (ar) komunalinės atliekos, kai atliekas deginančios jėgainės technologija neleidžia atskirai deginti kitos rūšies kurą, privalo sudaryti sutartį su kita toje pačioje aprūpinimo šiluma sistemoje veikiančia šilumos gamybos įmone dėl šilumos kiekio, reikalingo sutrikus kuro tiekimui, gamybos šių taisyklių 5 punkte nurodytu laikotarpiu ir atitinkamų rezervinių atsargų kaupimo bei saugojimo.

3. Rezervinių atsargų kaupimo tvarką energetikos įmonės, gaminančios parduoti skirtą šilumos ir elektros energiją arba tik šilumos energiją, kurių šilumos ir elektros energijos gamybos įrenginių bendra galia yra lygi 5 MW ir mažiau ir (ar) kurioms priklauso katilinės, kurių šilumos energijos gamybos bendra galia vienoje aprūpinimo šiluma sistemoje yra lygi 5 MW ir mažiau, nustato pačios.

4. Taisyklėse vartojamos pagrindinės sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS ATSARGŲ KIEKIO SKAIČIAVIMAS

5. Rezervinių atsargų kiekis šaltuoju metų periodu turi būti ne mažesnis negu energetikos įmonės vidutiniškai suvartoja per 10 kalendorinių dienų, skaičiuojant pagal trejų praėjusių kalendorinių metų 10 kalendorinių dienų vartojimo vidurkį šaltuoju metų periodu. Šaltuoju metų periodu laikomas laikotarpis nuo lapkričio 1 dienos iki kovo 31 dienos imtinai.

6. Šiltuoju metų laikotarpiu (nuo balandžio 1 dienos iki spalio 31 dienos imtinai) rezervinių atsargų poreikį ir kiekį nustato energetikos įmonės.

7. Energetikos įmonės rezervinių atsargų kiekis toje pačioje aprūpinimo šiluma

sistemoje apskaičiuojamas susumavus atskirų kuro rūšių trejų praėjusių metų vidutinį 10 kalendorinių dienų sunaudojimą šaltuoju metų periodu pagal šios įmonės valdomus gamybos įrenginius.

III SKYRIUS ATSARGŲ KAUPIMAS IR LAIKYMAS

8. Rezervinės atsargos kaupiamos, įgyjant į jas nuosavybės teisę, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis, išskyrus atvejus, numatytus Taisyklių 2 punkte.

9. Nepaisant to, koku būdu kaupiamos atsargos, rezervines atsargas privalančios kaupti įmonės yra atsakingos už rezervinių atsargų sukaupimą ir privalo užtikrinti rezervinių atsargų prieigą, kaip tai yra nustatyta Taisyklių 12 punkte.

10. Rezervinių atsargų nomenklatūrą (kuro rūšis) nusistato energetikos įmonės, atsižvelgdamos į technologines galimybes rezervines atsargas panaudoti ir pagaminti reikiamą energijos kiekį.

11. Rezervinės atsargos gali būti laikomos įmonės ar jos padalinių kuro sandėliuose (terminaluose) ar kitų įmonių, teikiančių kuro saugojimo paslaugas, kuro sandėliuose (terminaluose). Sandėliai (terminalai) rezervinėms atsargoms laikyti turi būti įrengti ir naudojami pagal galiojančių teisės aktų reikalavimus.

Tuo atveju, kai rezervinės atsargos laikomos kitoje valstybėje narėje, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) prašymu, energetikos įmonės turi pateikti dokumentus, įrodančius apie toje šalyje laikomų rezervinių atsargų kiekį, jų tiekimo būdus ir terminus.

12. Rezervinės atsargos turi būti laikomos tokiuose sandėliuose (terminaluose), iš kurių rezervines atsargas bet kuriuo metu būtų galima paimti ir pradėti tiekti (transportuoti) į naudojimo vietas automobilių, geležinkelio transportu arba vamzdiniais, kad būtų užtikrintas šilumos ir (ar) elektros energijos tiekimo nepertraukiamumas.

13. Skystojo kuro rezervinės atsargos turi būti laikomos metrologiškai patikrintose (kalibruotose) stacionariosiose talpyklose.

14. Rezervinės atsargos sandėliuose (terminaluose) gali būti laikomos kartu su valstybės ar įmonės eksploatacinėmis kuro atsargomis.

15. Laikomų rezervinių atsargų kokybė turi atitikti privalomųjų kokybės rodiklių ir standartų reikalavimus bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. gruodžio 22 d. įsakyme Nr. 1-348/D1-1014/3-742 „Dėl Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių patvirtinimo“ nustatytus reikalavimus.

16. Už rezervinių atsargų kokybę atsako įmonės, privalančios jas kaupti. Įmonės privalo turėti rezervinių atsargų kokybę patvirtinančius dokumentus.

17. Rezervinėms atsargoms nepriskiriami nepaimami likučiai skystojo kuro talpyklose bei naudoti netinkamas kuras.

IV SKYRIUS ATSARGŲ TVARKYMAS, NAUDOJIMAS IR APSKAITA

18. Rezervinių atsargų apskaita turi užtikrinti galimybę nustatyti kaupiamų ir tvarkomų rezervinių atsargų kiekius, sudėtį, laikymo vietas, kaupimo ir laikymo sąnaudas. Įmonės buhalterinėje apskaitoje rezervinės atsargos turi būti apskaitomos atskiroje sąskaitoje, atskiriant jas nuo įmonių eksploatacinių ar naftos produktų ir naftos valstybės atsargų.

19. Rezervinės atsargos turi būti apskaitomos vadovaujantis kuro apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais.

20. Už rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą, neatsižvelgiant į jų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas, atsako įmonės, privalančios jas kaupti.

21. Sprendimą panaudoti rezervines atsargas priima įmonės administracija: įmonės vadovas išleidžia įsakymą, kuriame nurodoma rezervinių atsargų panaudojimo būtinumo priežastys. Apie priimtą sprendimą tą pačią ar pirmą darbo dieną po šventinių ar išeiginių dienų įmonės administracija informuoja savivaldybę ir Tarybą.

22. Rezervinės atsargos gali būti naudojamos energijos tiekimo saugumui (patikimumui) užtikrinti avarių, gaisrų, kuro tiekimo sutrikimų, stichinių nelaimių atvejais ar ekstremalių situacijų laikotarpiu, o taip pat įmonei nusprendus nelaikyti rezervinių atsargų šiltuoju metų laikotarpiu.

23. Įmonės šaltuoju metų periodu turi visiškai atkurti reikiamą rezervinių atsargų kiekį per vieną mėnesį nuo rezervinių atsargų panaudojimo termino pabaigos. Apie atkurtas rezervines atsargas įmonė raštu informuoja Tarybą. Ilgesnius atkūrimo terminus įmonė suderina su Taryba.

V SKYRIUS

ATSARGŲ KONTROLĖ IR INFORMACIJOS TEIKIMAS

24. Rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą kontroliuoja Taryba, neatsižvelgdama į rezervinių atsargų nuosavybę, laikymo vietą ar sąlygas. Tarybos pareigūnai pagal kompetenciją turi teisę bet kuriuo įmonės darbo metu įeiti į ūkio subjekto teritoriją, patalpas ir patikrinti:

24.1. apskaitos dokumentus, susijusius su rezervinių atsargų kaupimu ir tvarkymu, kad galėtų nustatyti, kiek sukaupta rezervinių atsargų, ir patikrinti, ar įmonės ataskaitos bei elektroniniu ryšiu teikti duomenys atitinka apskaitos dokumentų duomenis;

24.2. apskaitos žurnalų pildymą ir duomenis, esančius kompiuteriuose, susijusius su kaupiamomis ir tvarkomomis rezervinėmis atsargomis;

24.3. rezervinių atsargų nomenklatūrą ir kiekius;

24.4. rezervinių atsargų panaudojimo pagrįstumą;

24.5. rezervinių atsargų atkūrimo faktą ir terminus;

24.6. sandėlių ir terminalų, kuriuose laikomos rezervinės atsargos, tinkamumą atsargoms laikyti.

25. Taryba sudaro energetikos įmonių, nurodytų Taisyklių 1 punkte, sąrašus, kuriuos pateikia arba apie jų pasikeitimus informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją, taip pat raštu informuoja atitinkamas savivaldybes.

26. Taryba įmones tikrina ne rečiau kaip vieną kartą per metus – pagal lapkričio 1 dienos duomenis. Gali būti atliekamas neeilinis patikrinimas, siekiant nustatyti, ar pašalinti akte nurodyti trūkumai. Įmonių, sistemingai nevykdančių šių Taisyklių reikalavimų, patikrinimų periodiškumą ir datas nustato Tarybos pirmininkas.

27. Atlikusi patikrinimą, Taryba surašo patikrinimo aktą, kuriame nurodomi patikrinimo metu nustatyti trūkumai ir privalomi vykdyti nurodymai. Patikrinimo akto formą ir pildymo taisykles nustato Taryba. Taryba informuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją bei savivaldybes apie atlikto patikrinimo rezultatus.

28. Įmonė informaciją apie patikrinimo akte nurodytų trūkumų pašalinimą (ar nepašalinimo priežastis) pateikia per penkias darbo dienas po jame nurodytos datos Tarybai.

29. Taryba kontroliuoja kaip energetikos įmonės vykdo rezervinių atsargų kaupimo apimčių reikalavimus ir laikosi nustatytų veiklų sąlygų. Taryba informuoja atitinkamas savivaldybes apie energetikos įmones, nevykdančias rezervinių atsargų kaupimo apimčių reikalavimų ar valdančias gamybos įrenginius be rezervinių atsargų naudojimo įrenginių ir tuo pažeidžiančias veiklos sąlygas, pateikiant tokių energetikos įmonių sąrašus su patikrinimo duomenimis.

30. Rezervinių atsargų kokybę įmonėse kontroliuoja Valstybinė vartotojų teisių

apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba). Ši kontrolė paprastai atliekama tuo pačiu metu, kai Taryba tikrina rezervinių atsargų kaupimą ir tvarkymą. Apie numatomą tikrinimą, jo atlikimo datą, vietą ir tikrinimą koordinuojanti Tarybos atstovą Taryba raštu informuoja Tarnybą ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki tikrinimo dienos.

31. Taryba sudaro ir administruoja elektroniniu būdu tvarkomą rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo duomenų bazę.

32. Energetikos įmonės privalo pateikti informaciją apie ketvirčio paskutinės dienos rezervinių atsargų apimtį įmonėje Tarybai per 15 dienų ketvirčiui pasibaigus. Įmonės, kurioms pagal šias Taisykles priklauso kaupti rezervines atsargas, informaciją privalo teikti pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą mėnesinę formą „Kuro ir energijos išteklių statistinė ataskaita EN-11 (mėnesinė)“ bei vadovaudamosi Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1-145 „Dėl Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės institucijoms, įstaigoms ir trečiosioms šalims taisyklių patvirtinimo“.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Ginčai, iškilę dėl Taisyklių reikalavimų pažeidimų (įskaitant sutarčių sudarymą), sprendžiami šalių susitarimu. Nepavykus ginčų išspręsti tarpusavio susitarimu, ginčai sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-227](#), 2013-11-28, Žin., 2013, Nr. 123-6267 (2013-11-30), i. k. 113203NISAK0001-227

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 1-70 "Dėl Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-207](#), 2020-07-17, paskelbta TAR 2020-07-17, i. k. 2020-15967

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. balandžio 18 d. įsakymo Nr. 1-70 „Dėl Energijos išteklių rezervinių atsargų sudarymo, tvarkymo, kaupimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo